

JATKO-OPINTOVIIKKO 14.–16.3.2018

Lapin yliopisto, oikeustieteiden tiedekunta

ABSTRAKTI: Avauksia – Jutun palauttaminen oikeudenkäyntivirheen perusteella

Tutkimusaiheeni on jutun palauttaminen oikeudenkäyntivirheen perusteella. Tutkimuksen keskiössä ovat palauttamisen edellytykset ja ne oikeudenkäyntivirheet, joiden johdosta juttu täytyy palauttaa takaisin alioikeuteen uuteen käsittelyyn. Tutkimusongelman kannalta olennainen tehtävä on oikeudenkäynti- eli menettelyvirheen määrittäminen. Tässä tehtävässä aion tukeutua OK 31:1.1:sta ilmeneviin tuomiovirhekantelun edellytyksiin, minkä ohella suomalaista palautus-instituutiota tarkastellaan myös Ruotsin vastaavien säännösten valossa (RB 50:26–29 ja 51:26–30).

Tutkimuksessa kartoitetaan lisäksi oikeudenkäyntivirheiden vaikutusta koko oikeudenkäynnin lopputulokselle. Tarkastelussa on tällöin myös se, miten oikeudenkäyntivirhe korjataan eli voiko ylempi tuomioistuin oikaista menettelyvirheen välittömästi vai vaatiiko menettelyvirhe asian palauttamista takaisin alioikeuteen. Tutkimuksessa pyritään siis vastaamaan myös siihen, miltä osin ja missä laajuudessa juttu voidaan menettelyvirheen korjaamiseksi palauttaa takaisin alempaan instanssiin.

Prosessilaisamme ei ole jutun palauttamista koskevia säännöksiä, vaikka palauttaminen on muutoksenhaussa varsin yleinen toimenpide. Palauttamisen edellytykset ovat täysin oikeuskäytännön ja oikeustieteen selvittelyjen varassa. Jutun palauttamisella tarkoitetaan sitä, että muutoksenhakuinstanssi ei ota lopullisesti ratkaistavakseen sille valituksen johdosta saatettua asiaa, vaan siirtää sen joko kokonaan tai tietyiltä osin takaisin alioikeuteen uudelleen käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi. Palauttamisen johdosta muutoksenhakutuomioistuin ei siis ratkaise itse pääasiaa, vaan jutun käsittelyä jatketaan uudelleen alemmassa instanssissa. Jutun palauttaminen ei kuitenkaan ole ongelmaton toimenpide. Palauttaminen on prosessiekonomian ja tuomioistuinten toiminnan tehokkuuden kannalta tarkasteltuna varsin epäedullinen menettely, koska sen seurauksena lopullinen ratkaisu viivästyy ja asianosaisten oikeudenkäyntikulut kasvavat. Palauttamisen tulisikin tapahtua vain silloin, kun asian ratkaiseminen muutoksenhakuasteessa ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista.

Tutkimusaiheeni ”avaukset” eli tutkimuskysymykset lyhyesti:

- Mitkä ovat palauttamisen yleiset edellytykset?
- Mitkä oikeudenkäyntivirheet vaativat asian palauttamista takaisin alempaan instanssiin?
- Missä laajuudessa juttu voidaan palauttaa takaisin alempaan instanssiin? Miten palautettava osa määräytyy?